

Stockholm den 1 september 2008

**Jordbruksverket
551 82 Jönköping**

**Branschorganisationen
Svensk Fågel**
Telefon: 08-787 55 21
Mobil: 0708-25 48 58
E-post: maria.donis@svenskfagel.se

Synpunkter till förprövningsuppdraget, Er ref 39-1415/07

Svensk Fågel har av tidsskäl valt att lämna frågor och kommentarer på förslaget till förprövningsuppdraget i texten med röd markering.

Inledningsvis vill branschorganisationen framföra att i översynen av förprovningen bör man även titta på hur och när förprovning krävs av myndigheten. Idag styrs detta av otydliga direktiv vilket kan leda till onödig förprovning vid om- och tillbyggnation samt vid övertagande av befintliga och tidigare godkända stallar som ska användas för djurhållning inom samma djurslag. Fördröjning och administration som därmed även kopplas till myndighetens Ny teknik-prövning kan innebära långa ärendetider vid ny- och ombyggnation och därmed stagnation i utveckling och tillväxt. Svensk Fågel menar därför att befintliga krav i omsorgsprogram och övriga kontrollprogram bör vara tillräckliga. Under förutsättning att stall/anläggning klarar att uppnå olika värden, t.ex. vad gäller ventilation, buller eller ammoniakutsläpp är det mindre intressant *hur* än *att* man når dem. Utbildning och mindre erfa-grupper är ett annat sätt att uppnå kraven och uppfylla målen i lagstiftarens ambition för ett gott djurskydd.

I dialog med medlemmarna har det också framkommit långa ärendetider som kopplas till miljöprovningen. Svensk Fågel är medveten om att detta inte ingår i uppdraget, men viktigt att frågan uppmärksammas till uppdragsgivaren. Branschorganisationen har tidigare lämnat synpunkter vad gäller utredningen och därför bör kommentarerna nedan ses som kompletteringar.

Jordbruksverket, 551 82 Jönköping
Tfn: 036-15 50 00 vx, fax: 036-19 05 46
E-post: jordbruksverket@sjv.se, Internet: www.sjv.se

J

FÖRPRÖVNINGSUPPDRAGET

OBSERVERA ATT DETTA ÄR ETT ARBETSMATERIAL!

Sakförslag avsett att ge samrådsgrupperna möjlighet att lämna synpunkter på.

4.1 Smittskydd

Jordbruksverket anser att smittskyddsaspekter bör ingå i förprovningen i större omfattning än vad som sker idag. Detta bör ske enligt följande:

- Förprovningen bör föregås av ett obligatoriskt smittskyddssamråd för vissa besättningar.
- De obligatoriska smittskyddskraven bör utvecklas och ingå i förprovningen – **för alla?**
- Branschspecifika smittskyddsriktlinjer för smittskyddssamråd bör tas fram av näringen.
- Frivilliga smittskyddsregler bör utvecklas och bedömas vid förprovningen. Dessa regler bör dock vara obligatoriska för vissa riskbesättningar – **då ingår det i förprovningen som obligatoriskt.**

Svensk Fågel kan ta fram riktlinjer för smittskyddet som gäller organisationens medlemmar men däremot tveksamt om dessa ska utarbetas av branschen när det gäller företag/anläggningar som inte är anslutna. Svensk Fågel kan dock lämna synpunkter vid framtagande av motsvarande för dem som inte är anslutna men det bör ligga i myndighetens intresse att utarbeta sådana, än mer när statlig ersättning utgår. Motsvarande ersättning finns inte för Svensk Fågels medlemsföretag.

Jordbruksverket bedömer att åtgärderna kommer att leda till minskade kostnader för djurägarna och samhället. Förslaget bedöms också ge en förbättrad livsmedelssäkerhet samt en ökad välfärd för djuren.

Att inkludera smittskyddssamråd och smittskyddsregler leder inte till minskade kostnader för djurägaren vid förprovningen men förhoppningsvis i framtiden – som anges i stycket längre ner.

I uppdraget ingår att särskilt utreda om smittskyddsaspekter bör tillgodoses vid förprovningen av stallar. De flesta instanser som lämnat synpunkter till Jordbruksverket beträffande smittskydd anser att smittskyddet bör ingå i förprovningen på ett eller annat sätt.

Att förbättra smittskyddet är viktigt sett från både ett djurperspektiv (djurvälstånd) och från ett konsumentperspektiv (säkra livsmedel m.m.). Ett förbättrat smittskydd är också till gagn för både den enskilde djurhållaren och för näringen i stort. Det finns i övrigt också ett stort samhällsintresse av att minska kostnaderna för sjukdomsbekämpning, saneringskostnader m.m. i samband med t.ex. salmonellautbrott. Sanering av stora besättningar för till exempel salmonella kostar stora pengar ibland 10 tals miljoner. Det är lämpligt att djurägarens ansträngningar i att försöka undvika att introducera smitta i besättningen och underlätta för en eventuell sanering av smitta genom en bra planlösning och rätt byggnadsmaterial premieras med en högre ersättning enligt epizootilagen och zoonoslagen i jämförelse sådan djurägare som inte uppfyller sådana villkor. Alternativt kan premien till en eventuell framtida försäkringslösning/fond variera efter de förebyggande åtgärder djurägaren gjort. Jordbruksverket anser därför att det är väl motiverat att smittskyddsaspekterna ska ingå i en förprovning och har särskilt välkomnat denna del av uppdraget.

Smittskyddsfrågan har inom ramen för detta uppdrag i huvudsak diskuterats i ovan nämnda smittskyddsgrupp men också under övriga samrådsmöten. Smittskyddsgruppen har inledningsvis försökt definiera vilka aspekter av smittskyddet som kan komma i fråga vid en förprovning samt på vilket sätt detta bör ske, d.v.s. hur ska det gå till i praktiken och vem ska ha ansvaret.

Smittskyddssamråd

I smittskyddsgruppen har särskilt ett förslag utkristalliserats. Förslaget bygger på att en djurägare som ska bygga har ett tidigt samråd med lämplig smittskyddsexpert, ett s.k. *smittskyddssamråd*. Tanken är att ett sådant samråd ska ske i god tid innan själva förprovningsansökan lämnas in till länsstyrelsen. Syftet är att öka djurägarens medvetenhet och kunskap om smittskyddets betydelse så att smittskyddsaspekterna vägs in tidigt i planeringsstadiet. Detta anses särskilt viktigt när det gäller t.ex. byggnationer för stora besättningar. Förslaget i denna del stöds i princip av samtliga intressenter som deltagit under samrådsmötena med undantag från får- och lamnärningen.

I vilken mån smittskyddssamrådet ska vara frivilligt eller obligatoriskt har också diskuterats i samrådsgrupperna och här uttrycker de olika branscherna olika behov och önskemål. LRF har framfört att man ser det som svårt att hitta en enhetlig hantering av smittskyddet i förprovningen som omfattar samtliga djurslag och produktionsformer. Från gris- och fjäderfänärningen samt från LRF uttrycks önskemål om ett obligatoriskt samrådsförfarande när det gäller stora besättningar för dessa näringar. Från nötkötts-, mjölk- samt hästnäringarna föredras i första hand att samrådsförfarandet ska vara frivilligt. Från fårnärings sida anser man att smittskyddsfrågorna inte kan lösas genom att ingå som en del i förprovningsprocessen. Fårnärningen ser för övrigt en svårighet i att de själva ska ta ansvaret för riktlinjer/checklistor och rådgivning eftersom man idag saknar resurser till det.

Jordbruksverket delar den uppfattning LRF ger uttryck för om att det kan vara svårt att hitta en enhetlig hantering av smittskyddet i förprovningen. Jordbruksverket gör dock bedömningen att smittskyddssamrådet bör vara obligatoriskt när det gäller för större besättningar och för besättningar med hög smittrisk (*riskbesättningar*). För övriga besättningar bör samrådet vara frivilligt. När smittskyddssamråd ska ha skett inför en förprovningspliktig åtgärd, bör anges i föreskrifterna. Vilka besättningar som skulle beröras av ett obligatoriskt samråd, d.v.s. vilka besättningar som ska anses vara ”större besättningar” samt ”riskbesättningar”, har inte närmare kunnat fastställas i nuläget. Jordbruksverket har dock för avsikt att efter fortsatt samråd med näringens smittskyddsexperter, berörda myndigheter m.fl. identifiera och definiera vilka besättningar det rör sig om och därefter fastställa detta i föreskriftsform.

Det är viktigt att djurägaren får så relevant och aktuell smittskyddsrådgivning och information som möjligt under smittskyddssamrådet. Smittskyddssamrådet bör därför utföras av Svenska Djurhälsovården eller motsvarande instans som besitter relevant smittskyddskompetens inom respektive näring. Tanken är att samrådet ska vara av rådgivande karaktär, d.v.s. förmedla kunskap om smittskydd. Den ska också vara tillgänglig även för den som inte är medlem i en särskild branschorganisation eller motsvarande samt för den som önskar frivilligt samråd. För att detta förfarande ska kunna ske förutsätts att näringen med stöd av staten tar på sig ett ansvar att utbilda och fortbilda smittskyddsexperter som kan hålla i samråden för de djurägare som planerar att bygga.

Svensk Fågel menar att detta bör ske inom ramen för ansökan av försäkring för salmonella, då man tecknar avtal med Agria. Genom kontakt med såväl riksläkaren och även Svensk Fågels smittskyddsveterinär har samråd förekommit. Svensk Fågel välkomnar också att vidareutbildning och fortbildning kan ske med hjälp av staten för att kunna hålla samråd med nya djurägare. Det är också viktigt att de handläggare som ska hantera ärenden har en hög kompetens och vad gäller kyckling att hanteringen sker på ett fåtal men väl insatta i smittskyddsfrågorna.

Det är rimligt att anta att mindre hänsyn till smittskyddsaspekterna tas i planeringsarbetet i de fall smittskyddssamråd med branschens smittskyddsexperter inte har skett. Det kan därför finnas anledning för länsstyrelsen att mer noggrant beakta smittskyddet under sin granskning i dessa fall. Länsstyrelsens bör därför självt kunna lämna smittskyddsinformation baserad på gällande regelverk och på branschens smittskyddsriktlinjer i de fall förprovningen inte föregåtts av ett smittskyddssamråd.

Tillämpningsregler

De smittskyddsfrågor som är relevanta vid ett smittskyddssamråd måste bygga på dels de senaste kunskaperna som finns inom området och dels på gällande bestämmelser rörande smittskydd. Därför föreslås att respektive bransch med hjälp av de smittskyddsexperter som de har, arbetar fram särskilda smittskyddsriktlinjer. Vissa av dessa riktlinjer bör vara sådana att de ska uppfyllas av större besättningar och riskbesättningar och därför ska de för tydlighetens skull också återfinnas i föreskriftsform. Ett sådant tankesätt finns

redan idag i de frivilliga salmonellakontrollprogrammen. De som deltar i de frivilliga programmen får en högre ersättningsnivå från staten vid utbrott.

Svensk Fågel vill understryka att möjligheten till ersättning gäller alla förutom slaktkycklingbesättningar och avelsbesättningar för sådan produktion trots att de har de högst ställda kraven inom frivilliga salmonellakontrollen. Svensk Fågel ser fram emot en mer rättvis fördelning av de statliga anslagsmedlen för bekämpning av salmonella där investering i förebyggande åtgärder premieras.

Formaterat: Teckenfärg: Röd

Formaterat: Inte understruken, Teckenfärg: Röd

En lösning där bättre smittskydds-förebyggande åtgärder leder till högre ersättning från staten i händelse av epizooti- eller zoonosutbrott ligger i linje med den tanke som finns om EU:s framtida djurhälsopolicy med mottot ”prevention is better than cure” och också i linje med kommittédirektivet till ”Översyn av lagstiftning om smittsamma djursjukdomar m.m”. (Dir. 2007:175).

Vissa smittskyddsmässiga krav som är reglerade i obligatoriska föreskrifter, ska vara uppfyllda för att få en godkänd förprovning. De smittskyddsmässiga regler som är kopplade till frivilliga djursjukdomsprogram måste inte vara uppfyllda för att få en godkänd förprovning men de ska däremot vara kopplade till ersättningen enligt epizooti- och zoonoslagstiftning. Alternativt kan premien till en eventuell framtida försäkringslösning/fond variera efter de förebyggande åtgärder djurägaren gjort. Jordbruksverket anser att länsstyrelsens granskning bör utökas till att omfatta både de tvingande- och de frivilliga smittskyddsreglerna. Detta innebär att länsstyrelsen jämfört med idag inte bara granskar utifrån de bestämmelser som meddelats med stöd av djurskyddslagen utan även granskar sådana bestämmelser som meddelats med stöd av t.ex. epizooti- och zoonos- och provtagningslagen.

Om det ska vara något värde i att länsstyrelsen även granskar frivilliga smittskyddsmässiga regler måste ersättningen kopplas till dessa frivilliga åtgärder. Om SJV bestämmer en lägsta ribba som ligger under branschens nivå så kan vi kanske acceptera att lst även granskar våra övriga frivilliga krav – för att ersättningen ska bli så hög som möjligt.

Konsekvens av förslaget

Jordbruksverket bedömer att åtgärderna kommer att leda till minskade kostnader för djurägarna och samhället. Förslaget bedöms också ge en förbättrad livsmedelssäkerhet samt en ökad välfärd för djuren.

För djurägaren innebär förslaget att ytterligare uppgifter måste redovisas i samband med förprovningen jämfört med i dag. Jordbruksverket bedömer dock att det inte kommer att innebära någon påtaglig ökning av den administrativa kostnaden för företagen. Detta eftersom de flesta uppgifter som rör granskningen av smittskyddet och som behöver kompletteras jämfört med idag, bör kunna redovisas på de ritningar och beskrivningar som ändå måste bifogas ansökan. Hur stor merkostnaden blir är svårt att beräkna men en uppskattning är mellan 0 – 2 000 kr beroende på byggnadsåtgärdens omfattning, anläggningens – eller djurhållningens komplexitet. Kostnaden bedöms ligga i att granskningsunderlagets detaljeringsnivå måste ökas, d.v.s. mer detaljerade ritningar och beskrivningar jämfört med idag.

Kostnader i form av andra byggnationer, extra hygiengränser osv. för dem som idag inte omfattas av de smittskyddsåtgärderna kommer att innebära en merkostnad och därför kan man inte endast se till den administrativa delen.

Förslaget kommer högst sannolikt också innebära att handläggningstiderna för dessa ärenden förlängs. Detta eftersom länsstyrelsens måste kontrollera stallbyggnaden även utifrån smittskyddsbestämmelserna. En bedömning är att handläggningstiden förväntas öka med i genomsnitt ca 1-2 veckor beroende på byggnadsåtgärdens omfattning, anläggningens – eller djurhållningens komplexitet jämfört med dagens förprovning. Detta kan möjligen ses som en försämrade samhällsservice men inte som en merkostnad för företagen. Det ställer dock högre krav på företagen att lämna in sin ansökan om förprovning tidigare i förhållande till planerad byggstart än vad som behövs idag.

Självklart innebär det även merkostnader för företagen då ärendet blir mer omfattande och byggnationen därmed förlängs. Endast då det finns ekonomiska incitament som innebär att företagaren kan tjäna på det i andra ändan så ligger det inga merkostnader i kravet.

När det gäller de fall då smittskyddssamråd måste ske, d.v.s. för stora besättningar och för riskbesättningar, innebär förslaget dock en administrativ kostnad för djurägaren på kort sikt i det fall samrådet inte finansieras av staten. Kostnaden för ett sådant samråd bedöms enligt beräkningar från Svensk Mjolk uppgå till ca 3 500 kr beroende på byggnadsåtgärdens omfattning, anläggningens eller djurhållningens komplexitet, djurägarens behov m.m. Kostnaden för djurägarens egen tidsåtgång för samrådet bedöms uppgå till ca 600 kr. Dessa kostnader bör dock vägas mot att djurägaren får en högre ersättningsnivå vid ett sjukdomsutbrott, alternativt att premien till en eventuell framtida försäkringslösning/fond bli lägre.

Se tidigare kommentar angående ersättningsdelen.

Sammantaget bedömer Jordbruksverket att föreslagna åtgärder på sikt kommer att leda till minskade kostnader för djurägarna och samhället. Förslaget bedöms också ge en förbättrad livsmedelssäkerhet samt en ökad välfärd för djuren.

Bete och rasthagar

Det förekommer att förprovade stallbyggnader uppförs, byggs till eller byggs om på ett sätt som gör att kravet på beteshållning inte kan uppfyllas efter investeringen. Av de yttranden som inkom till Jordbruksverket framhölls därför att någon form av granskning av bete respektive rasthagar bör ske inom ramen för förprovningen. Detta problem har också uppmärksammats genom att ansökningar om dispens från beteskravet för nötkreatur som hålls för mjölkproduktion kommit in till den centrala myndigheten efter att sådana investeringar genomförts. Problemet har också uppmärksammats av djurskyddsinspektörer och flera av husdjursföreningarnas veterinärer som kontaktat Jordbruksverket angående detta. Representanter för Nationella

Stiftelsen för Hästhållningens främjande och Svenska Travsportens Centralförbund har också påpekat att det finns en del problem med att det ute på f.f.a. mindre hästgårdar inte finns möjlighet att uppfylla kravet på att hästar normalt sett dagligen ska ges möjlighet att röra sig fritt i sina naturliga gångarter och att sådan rastning i första hand ska ske utomhus i rast- eller beteshagar.

Ett förslag som diskuterats under de samrådsmöten som hållits inom ramen för detta uppdrag är att öka förprovningens omfattning till att även i viss mån omfatta utvändiga ytor i de fall där utevistelse är ett krav. Denna granskning skulle dock inte vara för detaljerad utan begränsas till att granska hur djuren kan förflytta sig till och från bete/rastfällan, betesmarkens/rastfällans storlek och placering. Enligt förslaget skulle detta relativt enkelt kunna redovisas på situationsplan, karta eller motsvarande. Länsstyrelsens skulle enligt förslaget inte detaljgranska och pröva om markytorna t.ex. håller för påfrestningarna de utsätts för, växtlighet m.m. En sådan granskning bedöms vara alltför komplicerad att göra med rimliga insatser, inte minst i de fall förprovning sker under vinterhalvåret. Granskningen skulle snarare utgöras av en rimlighetsbedömning om det finns grundförutsättningar för att betes- och utevistelsekraven i fråga om areal, tillgänglighet m.m. kan uppfyllas i syfte att undanröja att någon medvetet eller omedvetet bygger en anläggning som sedan inte medger att djuren kan hållas ute.

De flesta intressenter som Jordbruksverket haft samråd med i denna fråga anser att förslaget håller en rimlig granskningsnivå och att det kan vara en befogad åtgärd att utöka förprovningens omfattning utanför byggnadsskalet. Inom näringen är man dock framfört att man är tveksam till om det finns behov av att utvidga förprovningen utanför stallbyggnadens yttre skal. Från färbäringen, lammnäringen samt från nötköttsnäringen upplever man inte att kraven på utevistelse som något problem och har därför svårt att se någon anledning att utöka förprovningen. LRF har bl.a. efterfrågat ett bättre underlag som visar på hur stort det beskrivna problemet är i praktiken. Detta för att kunna avgöra om förslaget som i praktiken ökar den administrativa bördan för djurägarna, står i proportion till problemets omfattning.

Svensk Fågel menar att om samhället ställer krav på t.ex. att kycklingen ska vara campylobacterfri och att risken för smitta ökar om andra djurslag, tex. grisar eller kossor bygger i nära anslutning till befintlig anläggning så ökar risken för smitta. Därför bör närområdet beaktas i sådana sammanhang

Info till samrådsgrupperna.

Särskild utredning har startats och ska slutföras under sommaren.

Jordbruksverkets återkommer med vilket ställningstagande som kommer att göras i denna fråga

5 Förenklingar av förprovningen

De förenklingar som Jordbruksverket ser som möjliga beträffande förprovningen är sammanfattningsvis följande:

- Förbättrade ansökningsblanketter och information om förprovning

- Nytt IT-stöd för hantering av förprövningsärenden
- Fler undantag från förprövningskravet
- Ersätta förprövningskravet med ett obligatoriskt anmälningsförfarande i vissa ärenden.
- Reducera förprövnings omfattning för vissa typer av förprövningspliktiga åtgärder.
- Införa system för typgodkännande.
- Samordna besiktningen i vissa ärenden om förprovningen med den ordinarie djurskyddskontrollen.
- Samordna förprovningen med andra tillstånd och verksamheter inom länsstyrelsen.
- Utöka länsstyrelsens samordnande insatser och informationsutbyte med andra myndigheter.

5.1 Ansökningshandlingar m.m.

För att förenkla och minska den tid det tar för företagen att upprätta bra förprövningshandlingar och för att tydliggöra vad förprövningsbeslutet innebär bedömer Jordbruksverket att det är nödvändigt att ta fram nya djurslagsvisa förprövningsblanketter samt handledningar till dessa. Det är också nödvändigt att särskilda anvisningar för djurägare om förprovning tas fram. För att åstadkomma en effektivare och mer likvärdig hantering av förprövningsärenden bör länsstyrelserna ha tillgång till ett särskilt ärendehanteringssystem för sådana ärenden. Jordbruksverket anser att detta system bör kunna integreras i ett framtida system för djurskyddskontroll. I övrigt bör Jordbruksverkets föreskrifter om förprovning ses över för ökad tydlighet när det gäller vilka uppgifter som ska finnas med vid en förprövningsansökan.

I dag finns endast en förprövningsblankett som används oavsett djurslag och produktion. Många djurägare upplever denna som krånglig och svår att fylla i eftersom de inte upplever att relevanta uppgifter efterfrågas. Länsstyrelserna har också efterfrågat bättre anpassade förprövningsblanketter av samma skäl. Det finns därför ett uppenbart behov av att ta fram nya förprövningsblanketterna som så långt det är möjligt utformas och anpassas beroende på djurslag och produktion så att relevanta uppgifter efterfrågas och kan lämnas på blanketten. Av blanketten bör, beroende på vad som fylls i/vad lantbrukaren ska göra, också framgå vilka övriga handlingar (ritningar etc.) som måste bifogas med blanketten. Blanketten bör också ha tydliga anvisningar som beskriver hur den ska fyllas i och hur de uppgifter som lämnas på blanketten ska presenteras. Det bör också tas fram ett särskilt informationsmaterial om förprovningen som närmare beskriver hela förprövningsprocessen.

Länsstyrelserna förfogar idag över ett enklare dataprogram för hantering av förprövningsärenden. Programmet som är baserat på Microsoft Access togs fram av Jordbruksverket år 1996 och har genomgått en uppgradering omkring år 2000. Programmet ger länsstyrelserna möjlighet att föra in sådana uppgifter som är av intresse ur statistiksynpunkt. Detta underlättar för länsstyrelserna att

ta fram uppgifter och statistik över hur byggandet inom djurhållning ser ut. Länsstyrelsen rapporterar t.ex. årligen sådan statistik till Jordbruksverket för vidarebefordran till SCB. Länsstyrelserna rapporterar också årligen till regeringen vissa uppgifter om förprovning och besiktning av djurstallar. De olika branschorganisationerna efterfrågar också uppgifter om byggandet inom sitt verksamhetsområde för analys- och prognosarbete. Förprovningsprogrammet innehåller också en mängd dokumentmallar som är ett hjälpmedel vid utskrifter av bl.a. beslut, besiktningsprotokoll m.m. Programmet är idag av stort behov av att förnyas bl.a. eftersom det inte fungerar fullt ut med de senaste versionerna av Access 2003-2007. Det finns också anledning att se över och förbättra de funktioner som finns för statistikebearbetning m.m. De dokumentmallar som finns är också i behov av en översyn. Förprovningsprogrammet ligger idag separat på respektive länsstyrelse vilket gör att central bearbetning av statistik inte är möjlig. Det är också komplicerat att vid behov uppgradera programmet eftersom detta måste göras på varje länsstyrelse. Jordbruksverket anser därför att dagens förprovningsprogram bör ersättas med ett nytt dataprogram för hantering av dessa ärenden. Detta bör kunna ske genom att det IT-baserade ärendehanteringssystem som Jordbruksverket har för avsikt att bygga för offentliga djurskyddskontroller byggs ut för att även kunna hantera ärenden om förprovning. Ett förbättrat IT-stöd skulle förenkla och effektivisera länsstyrelsens förprovningsarbete. Det skulle också ge ökade möjligheter att löpande ta fram de uppgifter och den statistik som efterfrågas.

Jordbruksverkets föreskrifter om förprovning (SJVFS 1999:95) bör ses över för ökad tydlighet när det gäller vilka uppgifter som ska finnas med vid en förprovningsansökan. De föreskrifter som finns i nuvarande författning är allmänt och överskådligt formulerade. Av 4 § framgår t.ex. att tre exemplar av måttatta och skalenliga plan- och sektionssritningar samt en beskrivning av sådana byggnadsdelar och anordningar som är av betydelse från djurskydds- eller djurhälsosynpunkt ska bifogas ansökan. Jordbruksverket bedömer det som svårt för den sökande att på förhand avgöra vilka uppgifter denne ska redovisa för att länsstyrelsen ska kunna pröva ärendet.

Nuvarande förprovning innebär att länsstyrelsen granskar den planerade åtgärden utifrån djurskydds- och djurhälsosynpunkt. Granskningen går i princip ut på att länsstyrelsen kontrollerar att byggnaden kommer att uppfylla de krav som ställs i djurskyddsbestämmelserna och att det i övrigt finns förutsättningar att bedriva den planerade djurhållningen i byggnaden i enlighet med djurskyddsbestämmelserna. För att detta ska kunna ske krävs att det granskningsunderlag som djurägaren skickar in med sin ansökan är relativt detaljerade. Vilka krav som ställs när det gäller ansökningshandlingarna framgår som nämnts ovan av Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1999:95) om förprovning av djurstallar. Av denna framgår bl.a. att det krävs tydliga och måttatta ritningar, beskrivningar m.m. av sådana byggnadsdelar och anordningar som är av betydelse från djurskydds- eller djurhälsosynpunkt.

Ett vanligt problem när det gäller förprovningsärenden är att ansökningshandlingarna är bristfälliga och inte innehåller den information som länsstyrelsen behöver för att kunna pröva ärendet. Detta leder ofta till att

handläggningstiderna blir längre, f.f.a. beroende på att djurägaren behöver komplettera sin ansökan med de uppgifter som behövs. En undersökning som Jordbruksverket har gjort under våren 2008 i sju län visar att kompletteringar sker i nästan hälften av ansökningarna (48 %) och att handläggningstiden i dessa fall i genomsnitt mer än fördubblades jämfört med ärenden som inte behöver kompletteras. Undersökningen visade att de ärenden som inte behövde kompletteras hade en genomsnittlig handläggningstid på 6,7 veckor medan handläggningstiderna i genomsnitt var 14,8 veckor för sådana ärenden som behövde kompletteras.

Svensk Fågel menar att ambitionen måste vara att ett ärende inte ska ta mer än högst 4 veckor från det att handlingarna har inkommit till myndigheten.

I undersökningen studerades totalt 198 stycken förprövningsärenden som i omvänd kronologisk ordning beslutats från 31 december 2007. Ärendena var fördelade jämnt över djurslagen nöt (kött), nöt (mjölk), gris, fjäderfä, häst samt får/get.

Undersökningen visade också att det är mycket vanligt att länsstyrelsen ställer villkor i sina beslut. Detta sker i ca 90 procent av fallen. Av de ärenden som kompletterats ställs villkor i 95 procent av fallen och i de fall där komplettering inte har begärts i ställs villkor i 86 procent av fallen. Skälen till att villkor ställs i besluten har inte närmare undersökts. Länsstyrelserna uppger dock att det är vanligt att detta görs i stället för att begära in kompletterande handlingar eller i förekommande fall, ytterligare kompletteringar. Detta för att inte fördröja byggstarten för djurägaren. Uppföljningen av villkoren sker då i samband med besiktningen.

Jordbruksverket anser att det är viktigt att åtgärder görs för att minska handläggningstiderna och förenkla förprövningsprocessen samt göra förprövningsarbetet mer effektivt. En viktig åtgärd är att förbättra förutsättningarna för att de ansökningshandlingar som skickas in till länsstyrelsen är kompletta så att färre antal ärenden behöver kompletteras jämfört med nuläget. Detta kan ske genom bättre förprövningsblanketter med tydliga handledningar till dessa. Särskilda ansökningsanvisningar måste också arbetas fram som tydliggör vilka uppgifter som ska finnas med i en förprövningsansökan för att länsstyrelsen ska kunna pröva ärendet. Vidare bör en översyn av de föreskrifter om förprovning (SJVFS 1999:95) som nämns ovan, göras för en ökad tydlighet när det gäller ansökningshandlingarna. Dessa åtgärder bedöms förenkla och effektivisera hela förprövningsprocessen för både länsstyrelsen och djurägaren samt minska handläggningstiderna. Med ett färre antal ärenden som behöver kompletteras, bör också den administrativa bördan för företagen minska. Jordbruksverket bedömer också att enhetligheten i landet kommer att öka med tydligare information och tydligare föreskrifter på detta område.

Svensk Fågel menar att kompetens/erfarenhet/utbildning hos handläggaren är lika viktigt som innehållit i blanketterna.

5.2 Minskat antal förprövningsärenden

Undantagen från kravet på förprovning regleras i 3 § Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1999:95) om förprovning av djurstallar (se nedan). I denna författning anges bl.a. att kravet på förprovning inte gäller om antalet djur som ryms på anläggningen av det eller de djurslag som berörs av den planerade byggnadsåtgärden, efter denna kommer att understiga ett visst antal. I denna rapport har vi valt att benämna detta antal för "undantagsgräns" (UG).

3 § Kravet på förprovning enligt 5 § djurskyddsförordningen gäller inte

1. om det antal djur som ryms på anläggningen, av det eller de djurslag som berörs av den planerade byggnadsåtgärden, efter denna kommer att understiga 5 hästar, 10 vuxna nötkreatur, 20 ungnöt, 10 vuxna svin, 50 slaktsvin, 100 tillväxtgrisar, 20 vuxna får, 20 vuxna getter, 500 fjäderfän utom strutsfåglar eller tre strutsfåglar; om flera djurslag hålls i samma utrymme i en byggnad avgörs kravet på förprovning genom en beräkning för varje djurslag av kvoten mellan det planerade antalet djur och ovan angivet antal, varvid kravet på förprovning inte gäller om summan av kvoterna understiger 1,0,
2. sådan anläggning för hållande av djur som omfattas av 19 § djurskyddslagen eller 37 § djurskyddsförordningen, samt
3. i ärenden om godkännande av ny teknik enligt 7 § djurskyddsförordningen för de tekniska system eller den tekniska utrustning som är föremål för provningen.

Jordbruksverket har under de samrådsmöten som hållits med de olika intressenterna funnit att det finns skäl se över UG för vissa djurslag. Jordbruksverket har också funnit att det finns skäl att införa ytterligare UG för djurslag som inte är undantagna. Det senare som en konsekvens av att förprövningskravet utökades genom en ändring av 5 § djurskyddsförordningen den 15 april 2003 till att omfatta djurutrymmen för djurslag som tidigare inte var förprövningspliktiga. Jordbruksverket har efter denna ändring inte föreskrivit om ytterligare undantag varför kravet på förprovning för vissa djurutrymmen gäller från första djurplatsen. Exempel på sådana djurutrymmen är utrymmen för fisk och kaniner. Vilka UG som skulle kunna gälla för dessa djurslag har inte närmare undersökts och diskuterats inom ramen för detta uppdrag. Djurskyddsmyndigheten startade under år 2005 upp ett arbete med att se över förprövningsföreskrifterna och f.f.a. undantagsgränserna, som en följd av ovan nämnda ändring av 5 § (djurskyddsförordningen). Denna översyn hann dock aldrig slutföras innan myndigheten lades ner. Jordbruksverket har dock för avsikt att återuppta detta arbete och efter samråd med berörda branschorganisationer och myndigheter arbeta fram förslag på nya anpassade föreskrifter.

Vidare bör ytterligare undantag kunna göras för åtgärder där risken för att någon bygger på ett felaktigt sätt är liten samtidigt som kostnaderna för att rätta ett sådant fel i efterhand är relativt låg. Exempel på sådana utrymmen är utrymmen där tekniska system så som system för ventilation, värme, utgödsling, utfodring, vatten m.m. saknas eller endast i ringa omfattning har betydelse för djurens välfärd i utrymmet. Här kan t.ex. nämnas enkla ligghallar eller andra väderskydd upp till en viss storlek, enkalvshyddor samt

sugghyddor. Ett förslag som diskuterats med de olika intressenterna och som stöds av de allra flesta är att sådana utrymmen var för sig skulle kunna vara undantagna kravet på förprovning om de rymmer färre än t.ex. 2 x UG.

När det gäller utrymmen där flera djurslag hålls i samma utrymme i en byggnad (kvotberäkning) anser Jordbruksverket att denna regel kan tas bort. Regeln har liten tillämpning eftersom de flesta utrymmen som byggs för häst eller för djur som hålls för produktion av livsmedel, skinn ull eller päls sällan byggs för att hålla flera olika djurslag. Regeln uppfattas också av många som krånglig och svår att förstå, vilket ökar risken att någon omedvetet bryter mot förprövningsbestämmelsen.

Jordbruksverket ser också framtida möjlighet att helt kunna undanta kravet på förprovning för viss djurhållning där djurägaren är ansluten till ett kontrollprogram som godkänts av Jordbruksverket. Närmare beskrivning av sådana kontrollprogram redovisas under kap Y ”Djuromsorgsprogram. Detta skulle kunna ske utifrån en riskbedömning som bygger på de principer som i denna rapport redovisas under kap. X ”Riskbaserad djurskyddskontroll.”

Mycket bra men kräver förmodligen en mer detaljerad definition på vad som omfattas av förprövningsplikt t.ex. ett befintligt fjäderfästall där enda förändringen består i att väl beprövad/godkänd inredning installeras – för byte av produktionsinriktning - bör inte omfattas av krav på förprovning.

Jordbruksverket bedömer också att förprövningskravet jämfört med den omfattning den har idag, i vissa fall bör kunna ersättas med att djurägaren gör en anmälan till länsstyrelsen om den planerade åtgärden. Detta bör gälla vid nyetableringar av små besättningar och ge länsstyrelsen bra möjlighet att nå ut med relevant och värdefull information till djurägaren samt i övrigt skapa goda förutsättningar för sådana samordnings- och informationsinsatser som beskrivs under kap. *Samordning med andra tillstånd*. (Med ”nyetablering” i detta sammanhang menas när en person som inte tidigare bedrivit en viss djurhållning på den aktuella fastigheten har för avsikt att etablera sådan djurhållning). Med ett sådant anmälningsförfarande skulle myndigheten också få en bra överblick även över de mindre besättningarna i länet, f.f.a. när det gäller djurhållning med t.ex. häst, får och nötkreatur som bedrivs i mindre skala. Myndighetens långsiktiga djurskyddsarbete skulle på detta sätt kunna effektiviseras och djurskyddet förbättras totalt sett.

Förslaget innebär alltså att den som ska bygga för t.ex. hästar för första gången på en fastighet alltid ska anmäla det till länsstyrelsen innan åtgärden påbörjas. Om antalet platser efter den planerade åtgärden understiger undantagsgränsen (UG) gör länsstyrelsen ingen förprovning utan endast en registrering av detta samt skickar ut värdefull information till djurägaren. Om antalet djurplatser däremot efter den planerade åtgärden är lika med UG eller överstiger UG, tar länsstyrelsen en kontakt med djurägaren och anmodar denna om att ansöka om förprovning samtidigt som relevanta informationer kan lämnas till djurägaren. Åtgärden får då inte påbörjas innan ansökan skett och länsstyrelsen beslutat om godkännande av ärendet. I det senare fallet kan naturligtvis djurägaren lämna in ansökan om förprovning utan föregående anmälan.

Jordbruksverket har också utrett frågan om kravet på förprovning av hägn bör förändras. Från näringens sida har man sedan kravet på förprovning av hägn infördes den 15 april 2003 ifrågasatt nyttan med detta krav. Man menar att flera olika tillstånd krävs för att få uppföra ett hägn och att djurskyddsaspekten kan inrymmas i den granskning som länsstyrelsen gör i enlighet med den tillståndsprövning som sker med stöd av 41 a § jaktförordningen (1987:905), vilket var gällande innan hägnen blev förprovningsskyldiga. I Naturvårdsverkets föreskrifter och Allmänna råd (NFS 2002:20) om vilthägn och inhägnader för handelsträdgårdar m.m. för att förebygga skador av hare; står det som allmänt råd att ”Ansökan om tillstånd att uppföra vilthägn bör granskas enligt djurskyddslagens bestämmelser innan tillstånd ges”. Man har därför framfört önskemål om att kravet bör tas bort för att minska krånglet och den administrativa bördan för djurägarna.

Kravet på förprovning av hägn tillkom så vitt Jordbruksverket kunnat utreda som en följd av att länsstyrelserna inte ansåg att tillräcklig hänsyn togs till djurskyddet inom ramen för den tillståndsprövning som skedde med stöd av jaktförordningen och miljöbalken. Enligt Jordbruksverket uppfattning måste självklart djurskydds- och djurhälsoaspekten beaktas vid tillståndsprövningen. Att göra det inom ramen för den tillståndsprövning som sker enligt jaktförordningen med stöd av ovan nämnda allmänna råd är dock svagt ur rättssynpunkt och är ingen garanti för att djurskyddet och djurhälsan kan beaktas tillräckligt i samband med tillståndsgivningen. Jordbruksverket anser därför att kravet på förprovning av hägn är motiverat ur det perspektivet. Förprovningsskravet bör dock i praktiken inte med nödvändighet medföra att djurägarens ansträngning måste öka för att få erforderliga tillstånd att uppföra sitt hägn. När förprovningsskravet infördes saknade många länsstyrelser genomarbetade handläggningsrutiner och processbeskrivningar för gemensam handläggning av olika hägntillstånd som länsstyrelsen har att pröva. Inledningsvis fanns det därför mer eller mindre stora problem och frågeställningar kring tillståndsprövningen i sin helhet. SLU anordnade därför efter önskemål från länsstyrelserna och Djurskyddsmyndigheten en gemensam utbildning våren 2005 för länsstyrelserna, Naturvårdsverket samt hjortnäringen. Syftet med denna utbildning var att finna bra praktiska lösningar på hur de olika hägntillstånden ska sökas och handläggas. Idag har flera länsstyrelser arbetat fram väl fungerande handläggningsrutiner och handläggningen sker där på ett väl fungerande sätt.

5.3 Reducerad förprovning vid vissa byggnadsåtgärder

Jordbruksverket anser att förprovningsprocessen för vissa åtgärder skulle kunna förenklas genom att en enklare variant av förprovning införs – ”*reducerad förprovning*”.

Syftet är att förenkla för sökanden genom att göra processen mindre komplicerad. Detta genom att underlätta arbetet för djurägaren att ta fram nödvändigt granskningsunderlag genom att endast ett begränsat urval av uppgifter och handlingar behöver skickas in till länsstyrelsen. Syftet är också att skapa möjligheter för länsstyrelsen att med de begränsade resurser som de

förfogar över, effektivisera förprövningsarbetet och djurskyddsarbetet över lag genom bättre resursutnyttjande.

Grundtanken med reducerad förprovning är att den granskning som ska ske i huvudsak koncentreras på de delar av byggnaden där riskerna är som störst att djurägaren bygger på ett felaktigt sätt. Det kan t.ex. röra sig om att begränsa granskningen till hur ventilationen eller andra för djurskyddet viktiga funktioner i djurutrymmet kommer att fungera i byggnaden efter den planerade åtgärden. Det kan också röra sig om att granska vissa delar av byggnaden där utförandet inte är detaljreglerat i föreskrifterna utan där förutsättningarna för att kunna leva upp till bestämmelsen måste bedömas. Vilka uppgifter som ska utgöra minimiuppgifter vid en reducerad förprovning behöver fastställas och tydliggöras i Jordbruksverkets förprövningsföreskrifter (motsvarande SJVFS 1999:95) för att göra systemet rättssäkert och för att säkerställa att lika bedömningar görs i länen om vad som ska granskas. Vilka handlingar som behöver skickas in till länsstyrelsen vid en reducerad förprovning behöver också fastställas i föreskrift samt tydligt framgå av framtaget informationsmaterial och ansökningsblankett.

I och med att endast ett begränsat urval av uppgifter granskas vid en reducerad förprovning läggs samtidigt ett större ansvar på djurägaren att byggnadslösningen i övrigt uppfyller övriga djurskyddsbestämmelserna, d.v.s. de krav som inte är föremål för granskning. Det ska dock finnas möjlighet för djurägaren om denne så önskar, att utöka länsstyrelsens granskning utöver ovan nämnda minimiuppgifter. Detta bör enkelt kunna ske genom att djurägaren i sin ansökan lämnar ytterligare uppgifter utöver minimiuppgifterna, som denne vill ska ingå i förprovningen. För att minska risken att missförstånd uppstår om vad som ingår i länsstyrelsens granskning och provning ska huvudregeln vara att länsstyrelsen alltid granskar utifrån samtliga de uppgifter som djurägaren lämnar vid sin ansökan.

Under de samrådsmöten som ägt rum under utredningen har förslag på vad som skulle kunna omfattas av reducerad förprovning diskuterats. Utifrån dessa diskussioner ser Jordbruksverket möjligheter att kunna överföra följande ärenden till denna kategori.

Tillbyggnader

Förprovningen av tillbyggnader bör kunna utföras på detta sätt i de fall djurägaren bygger samma djurhållningssystem. Möjligen kan det finnas behov av att sätta en begränsning i hur stor tillbyggnaden högst får vara för att reducerad förprovning ska kunna ske. Ett förslag som diskuterats i detta sammanhang är högst 25 procent av antalet befintliga platser dock högst 5 x UG. Vidare bör ligghallar eller andra väderskydd, enkalvshyddor samt sugghyddor som inte undantas kravet på förprovning enligt förslaget ovan, kunna hänföras till denna kategori.

Ombyggnader

Förprovning av mindre ombyggnader skulle också kunna omfattas av reducerad förprovning i de fall ombyggnaden sker för samma djurslag som redan hålls i utrymmet. Ett förslag som diskuterats i detta avseende är detta skulle kunna ske i de fall ombyggnaden inte berör fler djur än 2 x UG.

Svensk Fågel menar att man också skulle kunna undanta krav på förprovning vid ombyggnation pga. byte av produktionsinriktning för t.ex. fjäderfä.

Kontrollprogram

När det gäller byggnadsåtgärder på anläggningar där djurägaren är ansluten till ett kontrollprogram som godkänts av Jordbruksverket, bör det finnas goda möjligheter att dessa byggnader skulle kunna granskas genom en reducerad förprovning i de fall de inte är helt undantagna från förprovningsskravet enligt vad som beskrivs i kap 5.2. ovan.

Besiktning

Vid en reducerad förprovning föreslår Jordbruksverket att den besiktning som länsstyrelsen är skyldig att genomföra enligt 6 § djurskyddsförordningen ska utgå. Däremot kvarstår sökandens ansvar att anmäla när byggnadsåtgärden är klar. Djurägaren ska dock kunna begära att länsstyrelsen utför besiktningen innan stallet tas i bruk om denne så önskar. I annat fall ska kontrollen av att byggnadsåtgärden har genomförts i enlighet med länsstyrelsens beslut ske vid den ordinarie offentliga kontrollen av djurskyddet.

Genom att någon särskild besiktning inte behöver ske utan att kontrollen av byggnaden i stället samordnas med den ordinarie djurskyddskontrollen minskar den administrativa bördan för djurägaren genom minskad tidsåtgång för myndighetsbesök. Länsstyrelsen bedöms också få ett bättre resursutnyttjande genom denna samordningseffekt.

5.4 Typgodkännanden - Central förprovning av nya system

Jordbruksverket föreslår att nya system och nya lösningar som inte bedöms vara sådan ny teknik som avses i 7-8 §§ djurskyddsförordningen bör kunna typgodkännas på förhand av Jordbruksverket. Det skulle t.ex. kunna handla om nya boxlösningar för grisar, nya modeller av burar för värphöns etc.

En närmare beskrivning av system för typgodkännande görs i kap. 6 *Ansvar för förprovningen*

Jordbruksverket bedömer att ett förfarande med typgodkännande skulle ge en ökad enhetlighet i landet när det gäller bedömningar i förprovningssärenden samt förenkla för djurägaren och länsstyrelsen. Handläggningstiderna skulle också förkortas i dessa fall. Jordbruksverket bedömer vidare att förprovningen skulle bli mer effektiv samt att de resurser länsstyrelsen förfogar över kan utnyttjas på ett bättre sätt än idag.

5.5 Samordning av besiktning och offentlig kontroll

Djurskyddsmyndigheten och Jordbruksverket har vid sina revisioner av länsstyrelserna ur djurskyddssynpunkt framfört fördelarna med att besiktningen av förprovade stallar i så stor utsträckning som möjligt sker samtidigt som en ordinarie offentlig kontroll. Om länsstyrelserna tar över den offentliga djurskyddskontrollen vilket förutsätts i denna rapport bör samordningen förenklas väsentligt. I de fall då samordning av besiktning av ett förprovat stall och en ordinarie offentlig kontroll kan ske kommer företagens tid som åtgår för kontroll och besiktning att minska.

Om en reducerad förprovning införs skulle dessa objekt kunna granskas endast genom den offentliga kontrollen, d.v.s. i dessa förprovningsärenden görs ingen särskild besiktning (så vida djurägaren inte begär en sådan, se kap 5.3). Att en byggnadsåtgärd gjorts bör dock ingå i riskbedömningen så att det säkerställs att en offentlig kontroll görs inom rimlig tid.

5.6 Samordning och information.

I samband med förprovningen bör länsstyrelsen genom ett ökat samordnings- och informationsarbete kunna förenkla det administrativa arbetet för djurägare. Detta berör främst de djurägare som behöver söka andra tillstånd eller av annan anledning måste kontakta olika myndigheterna som en följd av den planerade åtgärden. De områden som Jordbruksverket identifierat och som kan vara aktuella i detta avseende är den tillståndsprövning m.m. som sker på den egna myndigheten. Det handlar då främst om flera olika tillstånd enligt miljöbalken, tillstånd enligt jaktförordningen samt tillstånd enligt 16 § djurskyddslagen. Jordbruksverket ser f.n. inte några större fördelar med att samordna besluten för dessa olika ärenden på så sätt att länsstyrelsen meddelar samtliga tillstånd i ett och samma beslut. Detta skulle i många fall onödigt fördröja igångsättningen av projektet för djurägaren. De olika tillståndsfrågorna som länsstyrelsen har att pröva bör dock beaktas samlat. Det bör därför finnas samordningsvinster för både djurägaren och myndigheten med ett väl utvecklat tvärsektorierla arbetet på myndigheten. Närmast till hands ligger att utveckla myndighetsarbetet när det gäller de olika tillstånd som krävs för att få uppföra vilthägn (se även kap. 5.1). En utveckling av det samråd som tillämpas inom miljöbalkens område när det gäller miljötillstånd skulle också kunna ge goda samordningsvinster och bättre helhetssyn. Det senare skulle kunna ske genom att frågor om djurskydd och smittskydd rutinmässigt tas upp och diskuteras under dessa samråd. Så vitt Jordbruksverket kunnat se finns inga formella hinder för länsstyrelsen att redan i dag tillämpa detta förfaringsätt. Det är dock en klar fördel om processbeskrivningar m.m. tas fram och utarbetas gemensamt av berörda centrala myndigheter.

När det gäller samordning med andra tillstånd eller verksamheter som handläggs på annan myndighet, t.ex. bygglov, bygganmäla eller anmälan enligt miljöbalken som handläggs av kommunen, ser Jordbruksverket i nuläget små möjligheter att kunna samordna dessa ärenden på ett effektivt sätt så att det skulle vara en fördel för djurägaren. Däremot bör ökade informationsinsatser mellan länsstyrelsen och kommunen effektivt kunna förenkla det administrativa arbetet för djurägaren. Detta genom att den myndighet som får

in en ansökan eller anmälan underrättar den andra myndigheten. Tanken är då att den underrättade myndigheten som då får kännedom om att djurägaren står i begrepp att bygga eller förändra sin verksamhet, vid behov ska yttra sig i ärendet. Myndigheten får också möjlighet att kontakta och informera djurägaren om denne behöver söka ytterligare tillstånd m.m. som handläggs av den myndigheten. Här krävs att rutiner utarbetas eller utvecklas på respektive myndighet för att detta ska kunna ge en god effekt. I detta sammanhang bör också nämnas de kompetenssatsningar Boverket gör i samverkan med länsstyrelsen när det gäller bättre PBL- tillämpningar. Dessa satsningar bör generellt sett kunna leda till förbättringar vad gäller samordningen mellan olika myndigheter och tillstånd.

Utöver ovan nämnda förslag bör ett särskilt informationsblad tas fram som redovisar vilka ytterligare tillstånd eller annan lagstiftning som kan beröra sökanden vid byggandet. I sammanhanget bör också nämnas att Svensk Standard (SIS) i samarbete med Jordbruksverket, LRF samt en rad olika branschorganisationer och intressenter f.n. gemensamt arbetar med att ta fram en ny handbok för byggnation inom lantbruket ("Rätt kvalitet för lantbrukssbyggnader"). Jordbruksverket har goda förhoppningar om att denna handbok kommer att vara till stor hjälp för de lantbrukare som står i begrepp att bygga. I Boverkets "Boken om lov, tillsyn och kontroll" finns också redan en bra sammanställning över de tillstånd och lagstiftningar som kan beröra den som ska byggas. Denna publikation anser Jordbruksverket också kan vara till stor hjälp i detta sammanhang.

6 Ansvar för förprovningen

När det gäller frågan om det finns skäl för att flytta över ansvaret för förprovningen till en central myndighet eller till t.ex. länsstyrelser i grupp har denna fråga redovisats i tidigare lämnade delrapport. Av rapporten framhåller Jordbruksverket att en fullständig analys av ansvarsfrågan kan göras först när förprovningens framtida utformning är klarlagd, d.v.s. vilken omfattning förprovningen kommer att ha samt vilka förenklingar som kan göras. I rapporten framhåller Jordbruksverket vidare att om det under kvarvarande uppdragstid framkommer nya uppgifter eller ändrade förutsättningar av betydelse kan ansvarsfrågan behöva omvärderas.

Jordbruksverket har inte under den resterande uppdragstiden identifierat några nya uppgifter eller ändrade förutsättningar som föranlett att ansvarsfrågan i stort har omvärderats. Däremot anser Jordbruksverket att ett förfarande för typgodkännande av nya system eller ny utrustning bör införas. Ansvaret för denna provning bör läggas på Jordbruksverket.

Förslaget innebär att nya system och nya lösningar som inte bedöms vara sådan ny teknik som avses i 7-8 §§ djurskyddsförordningen bör kunna typgodkännas på förhand av Jordbruksverket. Det skulle t.ex. kunna handla om nya modeller av boxar för grisar, nya modeller av burar för värphöns etc. där utförandet inte skiljer sig så påtagligt att de kan betraktas som "ny teknik" och därmed

omfattas av skyldigheten att på förhand godkännas som ny teknik innan de får användas.

Jordbruksverket bedömer att ett förfarande med typgodkännande skulle ge en ökad enhetlighet i landet när det gäller bedömningar i förprövningsärenden samt förenkla för djurägaren och länsstyrelsen. Handläggningstiderna skulle också förkortas i dessa fall. Jordbruksverket bedömer vidare att förprovningen skulle bli mer effektiv samt att de resurser länsstyrelsen förfogar över kan utnyttjas på ett bättre sätt än idag.

När en ny produkt eller systemlösning som inte klassas som *ny teknik* enligt ovan kommer ut på marknaden för försäljning, kan det ibland ändå vara svårt att på förhand avgöra om den kan godkännas ur djurskydds- och djurhälsosynpunkt. Det försvårar planerings- och projekteringsarbetet för lantbrukaren och projektören. Detta försvårar också för den tillverkare, leverantör eller motsvarande som vill marknadsföra en sådan produkt eller systemlösning. På den förprovande myndigheten (länsstyrelsen) kan också osäkerhet uppstå i fråga om ev. godkännande. Det leder till att länsstyrelsen kan behöva göra en särskild utredning för att kunna avgöra ärendet. Detta påverkar av naturliga skäl handläggningstiden på så sätt att denna förlängs. Det finns också risk att olika länsstyrelser kan komma att göra olika bedömningar.

Genom att skapa möjlighet för den tillverkare, leverantör eller motsvarande som så önskar att få en sådan produkt eller systemlösning typgodkänd av Jordbruksverket kan förprovningen förenklas och effektiviseras. Detta eftersom någon ytterligare granskning och prövning av produkten eller systemlösningen inte skulle behöva göras i samband med den ordinarie förprovningen som länsstyrelsen gör av stallet eller förvaringsutrymmet i övrigt. Ett typgodkännande ersätter alltså inte den förprovning som länsstyrelsen ska utföra av stallet och dess övriga komponenter.

Förfarandet med typgodkännande ska inte vara tvingande för tillverkarna, leverantörerna eller motsvarande, utan bygga på frivillighet. Förfarandet bör därför vara avgiftsbelagt. I det fall en ny produkt eller systemlösning blivit typgodkänd av Jordbruksverket ska den inte granskas och prövas ytterligare av länsstyrelsen vid ett förprövningsärende. I det fall ett typgodkännande har prövats av Jordbruksverket men inte utfärdats, ska länsstyrelsen avslå förprovningen.

Flera intressenter har uttryckt önskemål om att nya system eller nya lösningar inom djurhållningen bör förprövas centralt av Jordbruksverket i stället för hos länsstyrelsen. De skäl som angivits har varit att det är rimligare att den centrala myndigheten gör en bedömning av en ny företeelse än att varje länsstyrelse ska göra detta i varje enskilt fall. Det har också framförts önskemål om att detta förfarande också skulle kunna tillämpas på vissa typer av enkla anläggningar som säljs i färdigt skick, t.ex. vissa ligghallar, kalvhyddor m.m.

Jordbruksverket bedömer att ett förfarande med typgodkännande skulle ge en ökad enhetlighet i landet när det gäller bedömningar i förprövningsärenden samt förenkla för djurägaren och länsstyrelsen. Handläggningstiderna skulle

också förkortas i dessa fall. Jordbruksverket bedömer vidare att förprovningen skulle bli mer effektiv samt att de resurser länsstyrelsen förfogar över kan utnyttja på ett bättre sätt än idag.

Svensk Fågel menar att det måste vara djurhållaren som avgör vilket typ av teknik som ska användas i anläggningen. *Hur* tekniken är utformad och hur man bestämmer sig för att lösa olika problem för att uppnå t.ex. godkänd nivå för buller, ventilation, lastning eller räknemaskin ska inte ligga på myndigheten. Problemet idag är att avgörandet för *vad* som ska Ny teknik-prövas sker på subjektiva grunder och kan ske godtyckligt beroende på vem som hanterar ärendet. Minsta ändring i tekniken, årsmodell etc. kan i princip innebära krav på ny teknikprovning med en mycket lång och komplicerad ärendehantering. Detta var nog inte lagstiftarens syfte när förprovningsskraven skulle fortsätta gälla enligt Djurskyddslagen. Förutsättningarna med öppen konkurrens från andra medlemsstater utan motsvarande krav på teknikprovning innebär dessutom en snedvriden konkurrens för de svenska företagen. Därför måste uppdragsgivaren också se över kravet på Ny teknik-prövning.

Slutligen vill Svensk Fågel tacka för att ha getts möjlighet att inlämna synpunkter på förprovningsskraven.

Med vänliga hälsningar

Maria Donis, VD
Branschorganisationen Svensk Fågel

Pia Gustafsson
Chefsveterinär Svensk Fågel